

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก ตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง นครพนม จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้นำเสนอในประเด็นสำคัญจำแนกเป็น 3 ส่วน คือ สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.1.1 เพื่อศึกษาสถานการณ์การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก
- 1.1.2 เพื่อศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของบ้านนาจอก
- 1.1.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก
- 1.1.4 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร

ประชากรที่กำหนดสำหรับทำการศึกษารวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ

- 1) ผู้นำชุมชน คือ ประชาชน เกษตรกร ที่มีบทบาทเป็นผู้นำในบ้านนาจอก ทั้งทางด้านการปกครอง ศิลปวัฒนธรรม และด้านการเกษตร
- 2) ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ กลุ่มประชาชน เกษตรกรที่อาศัยอยู่ในบ้านนาจอก ตำบลหนองญาติ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม
- 3) นักท่องเที่ยว คือ กลุ่มประชาชนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในบ้านนาจอก

1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

- 1) ผู้นำชุมชน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาลตำบล และประธานกลุ่มเกษตรกร จำนวน 5 ราย

2) ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ เกษตรกรที่ประกอบกิจการบ้านพักโฮมสเตย์ และขึ้นทะเบียนกับ ททท.นครพนม เมื่อปี พ.ศ. 2542 จำนวน 15 ราย

3) นักท่องเที่ยว ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จำนวน 73 ราย คัดจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยว และพักที่บ้านนาจอกโฮมสเตย์ ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2554 (258, 275 และ 360 ตามลำดับ)

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ

(1) การลงพื้นที่เพื่อแนะนำโครงการวิจัยต่อประชาชน กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (บ้านพักโฮมสเตย์) ตลอดจนนักท่องเที่ยว

(2) ดำรวจข้อมูลพื้นที่ ทั้งด้านสาธารณูปโภค การคมนาคม ธรรมชาติแวดล้อมของชุมชน รวมถึงแหล่งประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวของบ้านนาจอกโฮมสเตย์ วนเกษตรชุมชน กลุ่มผลิตผักปลอดภัย เป็นต้น

(3) จดบันทึกข้อมูล (field notes) บันทึกเสียงสัมภาษณ์ และบันทึกภาพชุมชนเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ

(4) การจัดทำแบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานกลุ่มท่องเที่ยวเชิงเกษตร(บ้านพักโฮมสเตย์) และนักท่องเที่ยว

(5) การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

(6) การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่าง ๆ ของพื้นที่ และติดตามกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนอย่างต่อเนื่อง

1.2.3 เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

1) แบบสัมภาษณ์

การศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก ใช้แนวทางการสนทนาและการสัมภาษณ์เชิงลึก ในกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และกลุ่มผู้นำด้านต่างๆ ที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของหมู่บ้าน

2) การทดสอบเครื่องมือ

การศึกษานี้ทำการทดสอบแบบสัมภาษณ์โดยจากตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในสวนลั่นจันทน์ นพ.1 ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ช่วงเดือนมกราคม 2556 จำนวน 30 ชุด และพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง (Reliability Coefficient) ของแบบสัมภาษณ์เท่ากับ 0.790

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของแบบสัมภาษณ์ และในแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลดังกล่าวมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และจัดจำแนกเป็นหมวดหมู่ ตามวัตถุประสงค์การศึกษา และวิเคราะห์ความถี่ของข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive Statistics)

2) การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว คำถามประเมินค่า(Rating Scale)

ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ของนักท่องเที่ยวเชิงเกษตร นำมาตรวจสอบความถูกต้องแล้วจัดหมวดหมู่ลงรหัส เพื่อประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งสถิติที่ใช้ประกอบด้วยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวัดระดับความพึงพอใจ

5 เท่ากับ ความพึงพอใจมากที่สุด

4 เท่ากับ ความพึงพอใจมาก

3 เท่ากับ ความพึงพอใจปานกลาง

2 เท่ากับ ความพึงพอใจน้อย

1 เท่ากับ ความพึงพอใจน้อยที่สุด

โดยใช้เกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

1.3 สรุปผลการวิจัย สามารถสรุปได้ดังนี้

1.3.1 สถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก

1) ประวัติความเป็นมาของการจัดตั้งกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและบ้านพักโฮมสเตย์ บ้านนาจอก

การจัดตั้งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอกเริ่มจากสำนักงานเกษตรจังหวัดนครพนม เกษตรกรในหมู่บ้านมีอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ และนอกจากนี้ เกษตรกรในหมู่บ้านยังมีวิถีชีวิตที่น่าสนใจ คือมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองเนื่องจากประชากรส่วนใหญ่เป็นคนไทยเชื้อสายเวียดนาม

การดำเนินการจัดตั้งกลุ่มท่องเที่ยวเชิงเกษตร และกลุ่มบ้านพักโฮมสเตย์

ปี 2551 นางสาวจิตร์ อรรถวนิจ (ประกลุ่มบ้านนาจอกโฮมสเตย์) ได้เข้าร่วมฝึกอบรมการปลูกพืชปลอดสารพิษที่จังหวัดนครราชสีมา และพบว่าสมาชิกในกลุ่มผู้ปลูกผักปลอดสารพิษฯ ของจังหวัดนครราชสีมา มีการจัดทำบ้านพักโฮมสเตย์ จึงเกิดความสนใจและสอบถามกับทางวิทยากรผู้จัดอบรม และเกษตรกรที่จัดทำโฮมสเตย์ ดังกล่าวถึงรายละเอียดการจัดตั้งกลุ่ม

เมื่อเดินทางกลับมาจึงได้มาปรึกษาสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนครพนม และกลุ่มผู้นำชุมชน จากนั้นได้ร่วมกันถึงความได้เปรียบของชุมชนที่จะนำมาเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวที่บ้านนาจอก พบว่า 1) บ้านนาจอกมีต้นทุนทางวัฒนธรรมจากอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ เช่น วิถีชีวิต การแต่งกาย ภาษา ที่นำมาใช้เพื่อการท่องเที่ยวในรูปแบบการเรียนรู้วิถีชีวิตวัฒนธรรม 2) กลุ่มผู้ผลิตผักปลอดสารพิษ 3) ชาวบ้านมีอาชีพหลักคือการทำนา นอกจากนี้ยังมีการปลูกพืชผักสวนครัวที่มีอยู่ทุกครัวเรือนของบ้านนาจอก เช่น ข้าวโพด ผักกาด ผักชี กระเทียม ต้นชา ซึ่งจะปลูกตลอดทั้งปี 4) วิถีชีวิตชาวบ้านนาจอกเป็นคนขยัน อดทน สนใจใฝ่รู้ อยู่อย่างมีความสุข ดำรงชีวิตแบบพอเพียง แรกเริ่มมีสมาชิก จำนวน 10 หลัง จึงเกิดเป็น นาจอกโฮมสเตย์ ขึ้น

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครพนม ได้ให้ความช่วยเหลือในการจัดตั้งกลุ่ม และให้การสนับสนุนงบประมาณในการประชาสัมพันธ์ โดยจัดทำป้าย จำนวน 2 ป้าย และ จัดทำเว็บไซต์ www.najok.th.gs เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ต ปี 2552 ทางสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดนครพนม ให้ทางกลุ่มโฮมสเตย์เข้ารับการประเมินมาตรฐานการจัดการท่องเที่ยวแบบบ้านพักโฮมสเตย์ และผ่านประเมินมาตรฐานเมื่อ วันที่ 28 ตุลาคม 2552

2) สถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก

(1) การท่องเที่ยวของจังหวัดนครพนม แบ่งเป็นช่วงที่สำคัญ ได้ 4 ช่วง ดังนี้

- เทศกาลปีใหม่และตรุษจีน ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมไปเที่ยว วัดพระธาตุพนม (งานนมัสการวัดพระธาตุพนม) และเขื่อนน้ำเมื่อน

- ช่วงเทศกาลสงกรานต์ หรือวันหยุดยาวบรรยากาศการท่องเที่ยวค่อนข้างคึกคักเนื่องจากเป็นช่วงเทศกาล นักท่องเที่ยวนิยมเที่ยวตามวัดต่างๆ ได้แก่ พระธาตุพนม พระธาตุเรณู พระธาตุศรีคุณ พระธาตุมหายักษ์ พระธาตุประสิทธิ์ พระธาตุท่าอุเทน และพระธาตุนคร

- ช่วงฤดูฝน เป็นช่วงที่บรรยากาศการท่องเที่ยวเงียบเหงาเนื่องจากฝนตก และไม่ค่อยมีกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว

- ช่วงเข้าสู่ฤดูหนาว เป็นช่วงที่บรรยากาศการท่องเที่ยวคึกคักเนื่องจากมีกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น ประเพณีไหลเรือไฟ ประเพณีลอยกระทง

(2) การท่องเที่ยวของอำเภอเมืองนครพนมและการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนา

จอก

- แหล่งท่องเที่ยวอำเภอเมืองนครพนม

แหล่งท่องเที่ยวของอำเภอเมืองนครพนม ที่สำคัญมีดังนี้ วัดมหาธาตุ เชื่อนหน้าเมืองพิพิธภัณฑน์หมู่บ้านมิตรภาพไทย-เวียดนาม บ้านพักอดีตประธานาธิบดีท่านโฮจิมินห์ พิพิธภัณฑน์สัตว์น้ำจืด สะพานมิตรภาพไทยลาวแห่งที่ 3 เป็นต้น

การท่องเที่ยวของอำเภอเมืองนครพนมมีความสำคัญเช่นเดียวกับการท่องเที่ยวของจังหวัดนครพนม เนื่องจากการท่องเที่ยวยังเป็นแบบกระจุกตัวอยู่ในเมือง จึงขึ้นอยู่กับเทศกาลที่มีการประชาสัมพันธ์

- การท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาออก

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของบ้านนาออก พบว่า ช่วงที่นักท่องเที่ยวเข้ามามากที่สุดคือ ช่วงเทศกาลสงกรานต์ และช่วงงานประเพณีไหลเรือไฟ เนื่องจากนักท่องเที่ยวได้รับข่าวสารการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจากแหล่งต่างๆ เช่น วัด ส่วนราชการ แล้วเดินทางเข้ามาเที่ยวภายในหมู่บ้านนาออก โดยส่วนใหญ่จะมาเที่ยวในโปรแกรมแบบเข้าไป-เย็นกลับ ได้แก่ เที่ยวพิพิธภัณฑน์หมู่บ้านมิตรภาพไทย-เวียดนาม บ้านพักอดีตประธานาธิบดีท่านโฮจิมินห์ เยี่ยมชมแปลงปลูกผักปลอดสารพิษ เที่ยวพิพิธภัณฑน์สัตว์น้ำจืด ล่องเรือสำราญคูสองฝั่งลำน้ำโขง เป็นต้น

3) ความต้องการสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

ความต้องการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ/เอกชนของเกษตรกรบ้านนาออกที่ประกอบกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและบ้านพักโฮมสเตย์ ส่วนใหญ่เป็นความต้องการสนับสนุนในด้านความรู้ ได้แก่ (1) การอบรมด้านภาษาอังกฤษเบื้องต้น สำหรับเกษตรกรผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและบ้านพักโฮมสเตย์ (2) การเป็นมัคคุเทศก์ หรือวิทยากร และการเป็นเจ้าบ้านที่ดี เนื่องจากเนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีเชื้อสายเวียดนาม และผู้ประกอบการโฮมสเตย์ส่วนใหญ่มีอายุในวัยผู้สูงอายุ (ส่วนมากอายุ 50 ปีขึ้นไป) ทำให้มีปัญหาเรื่องการสื่อสาร (3) การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เช่น การทำน้ำชาเขียวพร้อมดื่ม ด้านปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ได้แก่ การสนับสนุนพันธุ์ผักเมืองหนาว เช่น ผักกาดแก้ว เป็นต้น และด้านการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ สนับสนุนและปรับปรุงป้ายทางเข้าบ้านนาออกโฮมสเตย์ให้พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา

4) ผลกระทบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่อชุมชน

จากกิจกรรมในการบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของบ้านนาออก ทำให้ประชาชนในชุมชน หรือสมาชิกในกลุ่มบ้านพักโฮมสเตย์ สามารถมีกิจกรรมเสริมจากการประกอบอาชีพภาคเกษตรเพียงอย่างเดียว เพื่อสร้างกิจกรรมที่แสดงถึงเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของชุมชนแก่นักท่องเที่ยว โดยมีผลตอบแทนหรือประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่

(1) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน อาหาร ที่พัก และการนำชมแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่

(2) เกษตรกรเกิดการพัฒนาตนเอง เช่น ด้านภาษา เนื่องจากส่วนใหญ่พูดภาษาไทยในลักษณะแปลจากหลังไปหน้าคล้ายภาษาอังกฤษ ทำให้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เกิดความเข้าใจผิดในเรื่องการสื่อสาร การติดต่อกับบุคคลภายนอกทำให้เกษตรกรมีการพัฒนาตนเองมากขึ้น

(3) ชุมชนมีความรักและสามัคคีในการทำงานร่วมกันมากยิ่งขึ้น

(4) มีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเอง และภาคภูมิใจที่มีผู้คนสนใจ

(5) ชาวชนมีการสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งจะเป็นการอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไป

(6) การเกิดโลกทัศน์ของชุมชนเนื่องจากการปฏิสัมพันธ์กับคนต่างชุมชน

(7) มีถนนคอนกรีต/ลาดยางสามารถเดินทางได้สะดวกยิ่งขึ้น

1.3.2 การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของบ้านนาออก

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาออกนั้น จะเป็นการเข้าร่วมของกลุ่มผู้นำชุมชน สมาชิกบ้านพักโฮมสเตย์ กลุ่มผู้ปลูกผักปลอดสารพิษ และประชาชนบ้านนาออก มีการจัดตั้งองค์การการท่องเที่ยวขึ้น(แบบไม่เป็นทางการ) มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ มีผู้นำในการดำเนินงานที่มีลักษณะเป็นที่ยอมรับและเสียสละเพื่อกลุ่ม และชุมชน

1) การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาออก

การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาออกแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้นำชุมชน และเกษตรกรผู้ประกอบกิจการบ้านพักโฮมสเตย์ ได้ผลดังต่อไปนี้

(1) แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พิจารณา 3 ด้าน ได้แก่ พื้นที่ ผลผลิตการเกษตร และการประชาสัมพันธ์ ได้ผลดังนี้

ผู้นำชุมชน

ด้านพื้นที่ - สาธารณูปโภคพื้นฐานที่เพียงพอ ครบถ้วน

- ความปลอดภัยของหมู่บ้าน กฎระเบียบต่างๆ ของหมู่บ้าน

ด้านผลผลิตการเกษตร - ส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรให้มีการรวมตัวกัน เช่น กลุ่มปลูกปลอดสารพิษ การผลิตผักไฮโดรโปนิกส์

- การรวมกลุ่มขายสินค้าเกษตรปลอดภัยที่ รพ.นครพนม

ด้านการประชาสัมพันธ์ - การติดป้ายประชาสัมพันธ์ตามงานเทศกาล
ต่างๆ เช่น งานประเพณีไหลเรือไฟ

- การส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวประจำตำบลหนองญาติ

ผู้ประกอบการฯ

ด้านพื้นที่ - การจัดพื้นที่ภายในบริเวณบ้านให้เป็นสัดส่วน ความสะอาด
และความสวยงาม

- การปลูกพืชผักสวนครัวภายในบริเวณบ้านให้มีตลอดปี

ด้านผลผลิตการเกษตร - การรวมกลุ่มกันทางการเกษตร

- การวางแผนการผลิตผักของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้ผลผลิตที่
ออกสู่ตลาดมีความเพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค และแก้ปัญหาผลผลิตล้นตลาด

- การกำหนดมาตรฐานผลผลิตทางการเกษตร และราคา

ด้านการประชาสัมพันธ์ - ป้ายโฆษณา และเว็บไซต์จากการสนับสนุน
ของหน่วยงานราชการ

(2) การรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ผู้นำชุมชน - ความพร้อมของสาธารณูปโภคพื้นฐาน ได้แก่ ไฟฟ้า
น้ำประปา เส้นทางคมนาคมในหมู่บ้าน

- ความได้เปรียบด้านทัศนียภาพของหมู่บ้าน

- มีสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ สามารถเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายการ

ท่องเที่ยวได้ เช่น วัดพระธาตุพนม

ผู้ประกอบการฯ - ความเป็นกันเอง

- ความพร้อมของบ้านพัก

- การให้บริการอาหารพื้นเมือง (อาหารเวียดนาม)

อาหารไทย และอาหารอีสาน

(3) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ผู้นำชุมชน - ข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของหมู่บ้านนาคอก

- การติดต่อประสานงานเบื้องต้นในการให้บริการเข้าบ้านพัก

โฮมสเตย์

ผู้ประกอบการฯ - บ้านพักโฮมสเตย์ จำนวน 15 หลัง สามารถรองรับ

นักท่องเที่ยวได้ 100 คน

- ด้านอาหารมีการบริการอาหารเช้า และการทำอาหารจัดเลี้ยงในกรณีมาเป็นกลุ่มคณะ เช่น อาหาร โต๊ะจีน หรืออาหารกล่อง

- การบริการพาหนะ คือการติดต่อประสานงานในการเช่ารถตู้รับจ้าง หรือรถสามล้อ ทั้งในและต่างประเทศ(ลาว-เวียดนาม)

- มัคคุเทศก์

- กิจกรรมบันเทิง

(4) กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ผู้นำชุมชน กิจกรรมการเกษตร

- งบประมาณสนับสนุนด้านกิจกรรมการเกษตร เช่น โครงการสวนครัวรั้วกินได้

- ส่งเสริมการปลูกชาเวียดนาม ซึ่งเป็นพันธุ์ที่มีเฉพาะบ้านนา

จอก

กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม

- ติดต่อประสานงานในการจัดงานประเพณีต่างๆ ของหมู่บ้าน เช่น ประเพณีเตี๋ย หรือตรุษญวน ประเพณีวันไหว้ ซึ่งตรงกับวันช่วงเข้าพรรษา พิธีโฮ้ย พิธีกรรมเฉลิมฉลองวันครบรอบวันเกิดของโฮจิมินห์

- แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ภายในหมู่บ้าน เช่น พิพิธภัณฑ์บ้านมิตรภาพไทย-เวียดนาม บ้านอดีตประธานาธิบดีโฮจิมินห์ ศาลเจ้าด่านเวือง

- การส่งเสริมให้มีการแต่งชุดอ่าวใหญ่ในงานพิธีต่างๆ เพื่อเป็นการอนุรักษ์การท่องเที่ยวของบ้านนาจอก

ผู้ประกอบการ กิจกรรมการเกษตร

- การปลูกผักปลอดสารพิษ(ตลอดปี)

- การใช้ควายไถนาแทนการใช้รถไถ ในการปลูกผัก ทำนา

- การค่านา เลี้ยงข้าว (ตามฤดูที่เข้ามาท่องเที่ยว)

- การเก็บ แปรรูป และชิมชาเวียดนาม

- การประมงริมแม่น้ำโขง ได้แก่ การเลี้ยงปลากระชัง การ

ไหลมองในแม่น้ำโขง(การวางตาข่ายดักปลา) การวางลอบ และการตกปลา

กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม

- การทำอาหารเวียดนาม

- การแต่งกายด้วยชุดอ่าวใหญ่ ว่างเป็นชุดประจำชาติของชาว
เวียดนาม

- ภาษาเวียดนาม ซึ่งนักท่องเที่ยวที่เข้าพักที่โฮมสเตย์จะได้
เรียนรู้ภาษาเวียดนามเบื้องต้นที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

- การแสดงรื่นเริงต่างๆ เช่น ระบายเวียดนาม

2) การจัดการบ้านพักโฮมสเตย์ของบ้านนาจอกโฮมสเตย์

ในการจัดการการท่องเที่ยวมีประธานกลุ่มบ้านพักโฮมสเตย์ฯ รองประธานฯ กรรมการ ประชาสัมพันธ์ และเหรัญญิก โดยจะมีการติดต่อประสานงานกันผ่านคณะกรรมการที่
รับผิดชอบฝ่ายต่างๆ ผู้สมาชิกที่รับผิดชอบโดยตรงจะทำให้งานที่ได้มีประสิทธิภาพและรวดเร็วใน
การจัดการแต่ละฝ่ายที่รับผิดชอบงานนั้นๆ ได้แก่ ฝ่ายบ้านพัก ฝ่ายอาหาร ฝ่ายกิจกรรมหรืองานรื่น
เริง ซึ่งแต่ละกลุ่มฝ่ายมีหน้าที่ดังนี้

การแบ่งหน้าที่แต่ละกลุ่มฝ่าย

(1) ฝ่ายบ้านพักและฝ่ายต้อนรับ มีหน้าที่เตรียมความพร้อมของบ้านพัก
โฮมสเตย์ ความสะอาดของสถานที่ การจัดจำนวนบ้านพักให้เหมาะสมกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้า
พัก การเตรียมอุปกรณ์การพักแรม ได้แก่ ที่นอน หมอน มุ้ง บ้านโฮมสเตย์ที่จัดนักท่องเที่ยวเข้าพัก
จะเป็นคนรับผิดชอบ โดยบ้านจะต้องมีความพร้อมทั้งเรื่องความสะอาด ลักษณะบ้าน ห้องนอน
เครื่องนอน ห้องน้ำ ห้องครัว เน้นถูกสุขลักษณะเป็นหลัก รวมถึงอุปกรณ์ในการต้อนรับต่างๆ เช่น
ดอกไม้ พวงมาลัย รวมทั้งการกล่าวต้อนรับและแนะนำหมู่บ้าน

(2) ฝ่ายอาหาร จะจัดเตรียมในกรณีที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเป็นหมู่คณะ
โดยมีหน้าที่จัดเตรียมอาหารและเครื่องดื่มสำหรับบริการนักท่องเที่ยวให้เพียงพอ เน้นอาหารที่บ่ง
บอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของหมู่บ้าน เช่น ปลาต้มเค็ม หมูเค็ม ผักผักปลัง เป็นต้น ส่วนน้ำดื่มจะ
เน้นน้ำดื่มที่สะอาด และชาเวียดนามที่ทางหมู่บ้านปลูกเองและเป็นชาพันธุ์ที่มีเฉพาะที่หมู่บ้านนา
จอก

(3) ฝ่ายกิจกรรมหรืองานรื่นเริง จะจัดเตรียมในกรณีที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้า
มาเป็นหมู่คณะและแจ้งความต้องการ ทางกลุ่มจะจัดเตรียมเครื่องเสียง สถานที่จัดงาน และชุดการ
แสดง เช่น การแสดงรำเวียดนาม บายศรีสู่ขวัญ การแสดงโปงลาง เป็นต้น ซึ่งการแสดงเหล่านี้
ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วม และนักเรียนจากโรงเรียนเมืองนครพนมซึ่งเป็นโรงเรียนประจำตำบล
ระดับประถม และเป็นเขตให้บริการของบ้านนาจอกเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงดังกล่าว

การติดต่อเข้าพักและรายละเอียด

การเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอกของนักท่องเที่ยวมี 2 ลักษณะ คือมาท่องเที่ยวแบบเช้าไปเย็นกลับ และแบบพักค้างคืนที่กลุ่มบ้านพักโฮมสเตย์ ซึ่งมีรายละเอียด ขั้นตอนการติดต่อเข้ามายังชมกลุ่มท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

(1) การติดต่อเข้าพักของนักท่องเที่ยว ทำได้โดยติดต่อผ่านทางประธานกลุ่มนาจอกโฮมสเตย์ โดยแจ้งวันที่ และจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเข้าพัก

(2) หากมีการติดต่อผ่านทางโทรศัพท์จะต้องโอนค่าใช้จ่ายล่วงหน้าร้อยละ 30

3) การจัดสรรรายได้และอัตราค่าบริการ

(1) การจัดสรรรายได้จากการท่องเที่ยว เมื่อมีรายรับจากคณะท่องเที่ยวจะ จัดสรรเป็นค่าใช้จ่าย ค่าบ้านพักค่าอาหาร การแสดงต้อนรับ การจัดสรรรายได้จะแบ่งตามจำนวน นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวและพักในบ้านหลังนั้นๆ การแบ่งนักท่องเที่ยวโดยให้เวียนจนครบทุกหลัง ของบ้านสมาชิกของกลุ่มฯ

(2) อัตราค่าบริการ

- ที่พักเหมาจ่าย 350 บาท/คน/วัน(รวมอาหารเช้า)
- มีบริการรถสามล้อให้เช่า อัตรา 180 บาท/ 6 คน/คัน
- มีบริการติดต่อรถตู้ให้เช่า เพื่อเดินทางไปเที่ยวต่อภายในจังหวัดนครพนม อัตราค่าเช่าวันละ 1,600 บาท/วัน (ไม่รวมน้ำมัน) และวันละ 2,500 บาท/วัน(รวมน้ำมัน)
- มีบริการติดต่อรถตู้ให้เช่า เพื่อเดินทางไปเที่ยวต่อยังประเทศลาว อัตราค่าเช่าวันละ 1,600 บาท/วัน ไม่รวมค่าอื่นๆ
- ค่าบริการมัคคุเทศก์ 100 บาท/คน
- การแสดงรำเวียงคนาม, บายศรีสู่ขวัญ กิจกรรมละ 1,000 บาท, การแสดงโปงลาง 2,000 บาท

1.3.3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก

1) สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยว ที่เข้ามาเที่ยวในบ้านนาจอก ตำบลหนองญาติ อำเภอเมืองจังหวัดนครพนม พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ร้อยละ 52.10 เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 51.0 ปี ร้อยละ 80.80 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 49.30 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรกรรม ภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง นักท่องเที่ยวร้อยละ 58.90 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน และเคยเดินทางมาเที่ยวบ้านนาจอก เฉลี่ย 1.34 ครั้ง ร้อยละ 93.20 เดินทางมาเพื่อทัศนศึกษา และนักท่องเที่ยวร้อยละ 57.70 ระบุว่าข่าวสารการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของบ้านนาจอกจากการบอกต่อของเพื่อนและคนรู้จัก

2) การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก อำเภอเมืองนครพนม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดใน 4 ด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ การดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว การรับรองของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

(1) การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดใน 5 ประเด็น พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คือ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระดับมาก มี 3 ประเด็น คือ ด้านความปลอดภัย การจัดการพื้นที่อย่างเป็นระบบ และการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ และความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือการประชาสัมพันธ์

(2) การรับรองของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดใน 5 ประเด็น พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คือ ความพร้อมของสาธารณูปโภคพื้นฐาน และมีความพึงพอใจในระดับมาก 4 ประเด็น โดยเรียงลำดับดังนี้ เส้นทางเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ความพร้อมของบุคลากรในการรับรองนักท่องเที่ยว จำนวนนักท่องเที่ยวเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ ความพร้อมด้านอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว

(3) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดใน 5 ประเด็น พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก 3 ประเด็น โดยเรียงลำดับดังนี้ การต้อนรับและความมีมนุษยสัมพันธ์ของชุมชนกับนักท่องเที่ยว ความสามารถของมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมนักท่องเที่ยว และการให้บริการความรู้และข้อมูล และ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง 2 ประเด็น โดยเรียงลำดับดังนี้ ความหลากหลายของกิจกรรม และการให้บริการยานพาหนะ

(4) การดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดใน 6 ประเด็น พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 2 ประเด็น คือ ความโดดเด่นของกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการเพาะปลูกกับชาติพันธุ์ของเกษตรกรในชุมชน และนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก 4 ประเด็น ได้แก่ ความโดดเด่นด้านเทคโนโลยีการเกษตรและองค์ความรู้เฉพาะ ความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวที่

หลากหลาย ความโดดเด่นและหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ความโดดเด่นของเอกลักษณ์ด้านศิลปวัฒนธรรม

1.3.4 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอกมีปัญหาและอุปสรรคในหลายๆ ด้าน ทั้งจากมุมมองของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรฯ และนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่บ้านนาจอก มีดังต่อไปนี้

1) ปัญหาและอุปสรรค

(1) ผู้นำชุมชน ได้แก่ ขาดงบประมาณสนับสนุนจากทาง อบต. ด้านการประชาสัมพันธ์ที่ต่อเนื่อง ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ป้ายประชาสัมพันธ์ชำรุด ไม่น่าสนใจ และถนนชำรุด

(2) ผู้ประกอบการ ได้แก่ ขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในจังหวัด เช่น ททท.ติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์ให้ทางกลุ่ม แต่ทางหลวงชนบทมาปลดป้ายเนื่องบดบังวิสัยทัศน์การจราจร ฯ ป้ายประชาสัมพันธ์ชำรุด ไม่น่าสนใจ การให้บริการรถสามล้อ ไม่เป็นไปตามที่ตกลง ทำให้กลุ่มเสียชื่อเสียง และถนนชำรุด

(3) นักท่องเที่ยว ได้แก่ ป้ายประชาสัมพันธ์ชำรุด ไม่น่าสนใจ ข้อมูลในป้ายฯ ใช้งานไม่ได้ เช่น เว็บไซต์ไม่สามารถสืบค้นข้อมูลได้ การประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรไม่ชัดเจน การบริการยานพาหนะไม่สะดวก การให้บริการรถสามล้อ อัตราค่าโดยสารส่วนใหญ่มิเป็นตามที่ตกลง หรือทางกลุ่มแนะนำ และอยู่ใกล้เมืองแต่เดินทางไปท่องเที่ยวลำบาก เนื่องจากไม่มีรถโดยสารประจำทาง

2) ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการจัดตั้งเครือข่ายการท่องเที่ยวและการเชื่อมโยงชนเผ่าต่างๆ ในจังหวัดนครพนม กำหนดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรสัมผัสวัฒนธรรมของจังหวัด ได้แก่ แสก โซ่ ภูไท กะเลิง ลาว ฉ้อ ฉวน

2. ควรมีแปลงสาธิตที่สามารถทำกิจกรรมของเกษตรกรในหมู่บ้านและกิจกรรมการเกษตรที่เด่นๆ ของชนเผ่าต่างๆ ในจังหวัดนครพนม เพื่อเป็นสิ่งดึงดูดใจให้เข้าไปท่องเที่ยวในพื้นที่จริงต่อไป

2. การอภิปรายผล

จากการศึกษาจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก มีสิ่ง ที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดใน 4 ด้าน พบว่า

2.1.1 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดใน 5 ประเด็น พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คือ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระดับมาก มี 3 ประเด็น คือ ด้านความปลอดภัย การจัดการพื้นที่อย่างเป็นระบบ และการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ และความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือการประชาสัมพันธ์ จะเห็นว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจของการประชาสัมพันธ์ น้อยที่สุด ซึ่งการจัดการเรื่องการประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของบ้านนาจอกมีน้อย ส่วนใหญ่มีรู้จักในด้านศิลปวัฒนธรรมมากกว่า และการประชาสัมพันธ์ขาดความต่อเนื่อง อย่างเช่น การจัดทำเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ที่ได้รับการสนับสนุนจากทางราชการ พบว่า ไม่สามารถเยี่ยมชมได้เนื่องจากขาดผู้ดูแล อีกทั้งการทำป้ายประชาสัมพันธ์ก็ไม่ทั่วถึง ในขณะที่สมศักดิ์ อุหาสวรรค์เวช และประพัฒน์ อธิบุญพงษ์ (2552 :1-7) ศึกษาการพัฒนาเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยวการเกษตรแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง พบว่าการจัดทำเว็บไซต์ต้องมีส่วนร่วมของบุคคลที่เกี่ยวข้องตามกระบวนการทุกขั้นตอน เพื่อจะทำให้เกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา และความรู้สึกเป็นเจ้าของทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นหากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก มีสมาชิกในกลุ่มเข้าร่วมดำเนินการจะทำให้การประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้สอบถามจากกลุ่มเกษตรกรฯ สืบค้นประวัติที่เกี่ยวข้องกับบ้านนาจอกพบว่าจะมีส่วนที่ลูกหลานบ้านนาจอกได้ทำบล็อควีเบ้ต่างๆ เกี่ยวกับสถานที่สำคัญของบ้านนาจอก และสามารถเข้าเยี่ยมชมได้ตลอด และมีการอัพเดทข้อมูลกิจกรรมของหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ

และจากการสอบถามนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวที่บ้านนาจอก พบว่ารับรู้ข่าวสารเรื่องการท่องเที่ยวของบ้านนาจอกจากเพื่อนและคนรู้จัก โดยเฉพาะส่วนใหญ่วที่เข้ามาเที่ยวตามเทศกาลต่างๆ ดังนั้นการทำป้ายประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวควรนำไปประชาสัมพันธ์ตามแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ วัดพระธาตุพนม ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศาสนาที่นักท่องเที่ยวจากทั่วทุกภาค

ของประเทศนิยมมากราบไหว่ นอกจากนี้ยังมีพระธาตุประจำวันเกิดที่นักท่องเที่ยวนิยมมากราบไหว่เมื่อมาเที่ยวที่จังหวัดนครพนม

2.1.2 การรับรองของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดใน 5 ประเด็น พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คือ ความพร้อมของสาธารณูปโภคพื้นฐาน และมีความพึงพอใจในระดับมาก 4 ประเด็น โดยเรียงลำดับดังนี้ เส้นทางการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ความพร้อมของบุคลากรในการรับรองนักท่องเที่ยว จำนวนนักท่องเที่ยวเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ ความพร้อมด้านอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว เนื่องจากในด้านอาหารสำหรับนักท่องเที่ยวถ้าหากไม่มีการจองห้องพักหรือการแจ้งในการเข้ามาท่องเที่ยวล่วงหน้าความพร้อมในเรื่องอาหารสำหรับนักท่องเที่ยวยังมีไม่เพียงพอสำหรับกลุ่มโฮมสเตย์ แต่ทางกลุ่มได้ประสานงานกับร้านอาหารใกล้เคียงเพื่อสามารถให้บริการด้านอาหารได้ครบถ้วนกับจำนวนนักท่องเที่ยว จะขาดก็แค่เพียงอาหารที่บ่งบอกถึงศิลปวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายเวียดนามที่ต้องแจ้งก่อน

2.1.3 การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดใน 5 ประเด็น พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก 3 ประเด็น โดยเรียงลำดับดังนี้ การต้อนรับและความมีมนุษยสัมพันธ์ของชุมชนกับนักท่องเที่ยว ความสามารถของมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมนักท่องเที่ยว และการให้บริการความรู้และข้อมูล และ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง 2 ประเด็น โดยเรียงลำดับดังนี้ ความหลากหลายของกิจกรรม และ การให้บริการยานพาหนะ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในความหลากหลายของกิจกรรม มีน้อยเนื่องจากการเข้ามาท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาแบบไม่ได้วางแผนหรือแจ้งล่วงหน้าทำให้เที่ยวไม่ครบทุกจุดที่มีในบ้านนาจอก หรือไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ชาวบ้านนาจอกเตรียมเอาไว้ ส่วนการให้บริการยานพาหนะยังมีน้อยเนื่องจากไม่มีรถโดยสารประจำทางผ่านต้องอาศัยรถสามล้อรับจ้าง ซึ่งบางครั้งนักท่องเที่ยวจะถูกเอาเปรียบเรื่องค่าโดยสาร ดังนั้นการจะเข้ามาท่องเที่ยวยังบ้านนาจอก ถ้ามีการติดต่อผ่านทางกลุ่มจะได้รับการอำนวยความสะดวกเรื่องรถเช่าหรือรถรับจ้างเพราะจะมีการติดต่อประสานงานกันเป็นประจำ

2.1.4 การดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดใน 6 ประเด็น พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 2 ประเด็น คือ ความโดดเด่นของกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการเพาะปลูกกับชาติพันธุ์ของเกษตรกรในชุมชน และนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก 4 ประเด็น ได้แก่ ความโดดเด่นด้านเทคโนโลยีการเกษตรและองค์ความรู้เฉพาะ ความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ความโดดเด่นและหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ความโดดเด่นของ

เอกลักษณ์ด้านศิลปวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวมีความประทับใจในการเพาะปลูกที่ดึงดูดความเชื่อทางวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องกับการเพาะปลูก อีกทั้งยังสามารถลงมือปฏิบัติในบางกิจกรรมอันก่อให้เกิดการเรียนรู้เข้าใจกับวิถีชีวิตของชาวบ้านมากขึ้น อีกทั้งจังหวัดนครพนมมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมากมาย ไม่ว่าจะเป็น วัด หมู่บ้านชนเผ่า หากมีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวให้มากกว่านี้ จะทำให้เกิดเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดนครพนม แต่ในลักษณะที่จุดท่องเที่ยวอยู่ห่างไกลกันในการท่องเที่ยวควรมีการวางแผนและประสานงานล่วงหน้าเพื่อความสะดวกเชื่อมโยงกันระหว่างจุดท่องเที่ยว และเกษตรกรที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับสถานที่ท่องเที่ยวหรือผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายเพราะเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดความประทับใจกับการท่องเที่ยวจะทำให้เกิดการประชาสัมพันธ์หรือบอกต่อกับเพื่อนให้มาเที่ยวในครั้งต่อไป

2.2 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยว

ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 52.10 และร้อยละ 80.80 สมรสแล้ว อายุของนักท่องเที่ยวเฉลี่ย 51 ปี โดยอายุต่ำสุด 24 ปี และสูงสุด 70 ปี และกุลหญิง ชียงคกุล (2553:47) พบว่า นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านจอมแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย ร้อยละ 68.00 อายุเฉลี่ย 43.43 ปี วัดอุปประสงค์การคมนาคมทางมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาไหว้พระธาตุพนม และวัดอื่นภายในจังหวัด ร่วมกับการมาเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยของ รายงานสถิติการท่องเที่ยวภายในประเทศประจำปี พ.ศ. 2554 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)(2554:5-9) พบว่านักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนมร้อยละ 54.60 มีวัตถุประสงค์เพื่อไหว้พระและปฏิบัติธรรม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า จังหวัดนครพนมมีชื่อเสียงในการเป็นเมืองแห่งพระพุทธศาสนา และมีชื่อเสียงในเรื่องประเพณีประจำวันเกิด ทำให้มีนักแสวงบุญเข้ามาที่จังหวัดนครพนม และถือโอกาสท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนครพนม

ผลการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวร้อยละ 93.20 เดินทางเพื่อทัศนศึกษา และ 56.2 เพื่อพักผ่อน โดยการเดินทางมานักท่องเที่ยวร้อยละ 74.00 น้อยที่สุด 1 ครั้งและมาเป็นครั้งแรก มากที่สุด 5 ครั้ง และเฉลี่ย 1.34 ครั้ง ใกล้เคียงกับผลงานวิจัย จารุภรณ์ สำเนียงแจ่ม (2553อ้างใน นภาพรรณ โตสติ, 2554:27) ที่พบว่า นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวภายในศูนย์ส่งเสริมการเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี เฉลี่ย 1.51 ครั้ง และสถิติการท่องเที่ยวภายในประเทศประจำปี พ.ศ. 2554 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)(2554:5-14) ที่พบว่านักท่องเที่ยวร้อยละ 83.3 เดินทางมาจังหวัดนครพนมเป็นครั้งแรก และผลการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวร้อยละ 57.70 รับรู้ข่าวสารการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ของบ้านนาออกจากเพื่อ และคนรู้จักสอดคล้องกับการรายงานของสถิติการท่องเที่ยวภายในประเทศประจำปี พ.ศ. 2554 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)(2554:5-11) ที่พบว่านักท่องเที่ยวที่

เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนมส่วนใหญ่ทราบข้อมูลจากเพื่อนและคนรู้จัก สอดคล้องกับการศึกษาของ เบญจพร ทองไชย (2548 : บทคัดย่อ) นักท่องเที่ยวมาเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และทางศิลปวัฒนธรรม อยู่ในระดับ พอใจมาก นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวส่วนใหญ่มีแนวโน้มจะมาซ้ำและจะบอกต่อบุคคลอื่นให้มาเที่ยวแน่นอน ส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มอาชีพเดียวกัน เช่น เกษตรกร ข้าราชการ นักเรียนนักศึกษา เป็นต้น และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ภาคกลาง

2.3 ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของบ้านนาออก

1. การประชาสัมพันธ์ เป็นประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเห็นควรให้มีการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย และมีการปรับปรุงให้พร้อมใช้งาน และสามารถตอบสนองการรับสื่อของนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งอายุ อาชีพ มีการประชาสัมพันธ์ที่มีความต่อเนื่อง และในช่วงที่มีเทศกาลสำคัญๆ ของจังหวัดควรมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว และสร้างความดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

2. หน่วยงานภาครัฐ ควรเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุน ติดต่อประสานงาน สร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวภายในจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เนื่องจากจังหวัดนครพนมเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายในเรื่องวัฒนธรรมชนเผ่า เช่น ภูไท แสก ไทยโซ่ เป็นต้น คอยเป็นที่ปรึกษาให้แก่เกษตรกรโดยเข้ามามีบทบาทในการให้ความรู้ด้านต่างๆ ได้แก่ แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวแก่เกษตรกร การเป็นมัคคุเทศก์ที่ดี การอบรมเรื่องภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร

3. การท่องเที่ยวเชิงเกษตรผู้ประกอบการส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มผู้สูงอายุ ควรนำกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเข้าเป็นตัวกระตุ้นส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยเฉพาะคนหนุ่มสาวได้เข้าใจ ให้เห็นคุณค่า ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณีของชุมชนให้กลับฟื้นคืนสภาพได้ในระยะต่อไป เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบริหารจัดการการท่องเที่ยวด้วยตนเอง

4. มีการจัดทำโครงการมัคคุเทศก์น้อย โดยดึงเอาโรงเรียนในชุมชนมาฝึกให้เด็กมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อเป็นการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีความรักและหวงแหนในอาชีพการเกษตรและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งผลให้มีการอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไปในวันข้างหน้าอันเป็นการส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1. การประชาสัมพันธ์ เป็นประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเห็นควรให้มีการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย และมีการปรับปรุงให้พร้อมใช้งาน และสามารถตอบสนองการรับสื่อของนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งอายุ อาชีพ มีการประชาสัมพันธ์ที่มีความต่อเนื่อง และในช่วงที่มีเทศกาลสำคัญๆ ของจังหวัดควรมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เป็นที่ยึดเหนี่ยวของนักท่องเที่ยว และสร้างความดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

3.1.2. การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ความพร้อมของสาธารณูปโภคพื้นฐาน ซึ่งภายในบริเวณบ้านพักมีการจัดสัดส่วนที่เหมาะสมและมีพื้นที่ทำการเกษตรในบ้านพักทุกหลังอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม ซึ่งบริเวณจะสะอาดเป็นสัดส่วนชัดเจน

3.1.3. การรับรองของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในความหลากหลายของกิจกรรม มีน้อยเนื่องจากการเข้ามาท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาแบบไม่ได้วางแผนหรือแจ้งล่วงหน้าทำให้เที่ยวไม่ครบทุกจุดที่มีในบ้านนาออก หรือไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ชาวบ้านนาออกเตรียมเอาไว้ ส่วนการให้บริการยานพาหนะยังมีน้อยเนื่องจากไม่มีรถโดยสารประจำทางผ่านต้องอาศัยรถสามล้อรับจ้าง ซึ่งบางครั้งนักท่องเที่ยวจะถูกเอาเปรียบเรื่องค่าโดยสาร ดังนั้น กลุ่มฯ ควรมีการวางแผนจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้สามารถท่องเที่ยวตามจุดสำคัญของหมู่บ้านให้อยู่ในระยะเวลาที่เหมาะสม และสามารถเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงได้

3.1.4. กิจกรรมที่ดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ความโดดเด่นด้านเทคโนโลยีการเกษตรและองค์ความรู้เฉพาะ เห็นว่ามีความพึงพอใจมากที่สุด ความโดดเด่นของเอกลักษณ์ด้านศิลปวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวมีความประทับใจในการเพาะปลูกที่ดึงเอาความเชื่อทางวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องกับการเพาะปลูก อีกทั้งยังสามารถลงมือปฏิบัติในบางกิจกรรมอันก่อให้เกิดการเรียนรู้เข้าใจกับวิถีชีวิตของชาวบ้านมากขึ้น และความโดดเด่น หลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจน้อยที่สุด ดังนั้นควรมีการเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและส่งเสริมให้มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ หรือสินค้าที่

เกษตรกรสามารถผลิตได้เอง โดยดึงเอาความโดดเด่นของวัฒนธรรมมาเป็นตัวดึงดูด เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า และแรงดึงดูดของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 การเปรียบเทียบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ควรมีการวิจัยการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในรูปแบบเดียวกัน ของจังหวัดต่างๆในประเทศไทย เพื่อเปรียบเทียบผลจากการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในแต่ละพื้นที่ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ยั่งยืนต่อไป

3.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในรูปแบบเครือข่ายจังหวัด เพื่อเป็นการเชื่อมโยง และหาแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เกิดจากความต้องการของคนในชุมชนทำให้เกิดเรียนรู้ และรับประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีความยั่งยืนต่อไปในอนาคต

